

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XI. Van twee andere Religieusen, H. Ian Rixtel ende H. Adriaen Weuers, by Lumme ter doodt ghebraght.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

luttel tijds in't leuen te bewaren tot baete ende profijt van sijn heylighe Kercke. Een van dese (de Gardiaen te weten) was P. Antonius Musculus van Gorcom ghebozen/ een sonderlinghe vriendt van P. Nicolaes Dieck/ cleyn van lichaeme/maer groot van Godt-vruchtigheyt/ gheleerdtheyt/ ende wel-sprekentheyt/ ende die gemeynelijck predikte met seer groot ghehoor: soo dat hy dickwils drij oft vier duysent hoorzers/ oft meer/ heeft ghehadt. Hy is naer-der-handt Gardiaen gheweest tot s' Hertoghen-bosche/ ende daer naer t'Antwerpen. Ten lesten om sijn ghesondtheyt wille gherepft zijnde naer Franck-rijck/ heeft binnen Parijs sijn leuen ten eynde ghebraght.

CAPITTEL XI.

Van twee andere Religieusen, H. Ian Rixtel ende H. Adriaen Weuers, by Lumme ter doot ghebraght.

Mer Lumme desen roof quijt zijnde heeft sijn raesende gramschap by ghevalle ghekeert op twee andere. Vande welke ick verhaelen sal t'ghene dat ick van ghelooft-weerdighe personen hebbe ghehoort. Daer was binnen ter Gouw een huys vande Fratres (gelijck sy elders ghenoeemt worden) van S. Hieronymus: maer werden daer gheheeten Pauliten oft S. Pauwels broeders/ naer den patroon van hunne kercke de welke S. Paulus was: hoe wel het gemeyn volck hen plagh te noemen Collatie-broeders/ ter oorsaecke vande collatie/ dat is het coyt en gemeyn sermoon d'welck sy in hen-liever kercke ghewoon waren te doen op son-daghen ende sommige feest-daghen naer de Wesperen vande hooghe kercke. Dese collatie was gheleghen in
historien

hiftozien ende exempelē der heylighen den volcke profytelijck veur te houden om naer te volghen. Ende hoe wel dat het inne-comen des cloofsters sober en weynigh was (want eer de boeck-druckerijē ghevonden was plaghen sy hen te ghenereen ende hun noodt-druft te winnen met boecken te ſchryuē/ te binden ende te vercoopen) nochtans toonden sy bermhertighepdt totten armen ſoo vele alft hen moghelijck was/ volghende het bevel der Schrifturen:

Tob. 4.

Ift dat ghy vele hebt / ſoo gheeft ouer-vloedelijck / iſt dat ghy luttel hebt / weeft oock neerftig dat luttel mede te deplen. De Ouerſte van t' cloofter/ die sy den Pater noemen/ was Jan van Girtel upt Brabant ghebozen/ in wiens aen-ſiechte ende manieren groote Godt-vruchtighepdt ſchene. Maer van lichaeme ſoo magher / dat het nauwelijcks vel ouer been en ſchene te weſen. Hy was (ghelijck ick verſtaen hebbe upt eenen brieſ van eenen goeden vziendt/ die met hem groote ghemeenſchap ghehadt heeft) niet alleen inde vrje conſten / maer oock inde heylighe Schrifture ende ſchriften der heyligher ouder vaders ſeer verbaeren. Deſe naer dat de vervolginghe teghen de Catholijcken deur de ketters is verweckt/ heeft toe verſchepdene reysen tot eenen Godt-vruchtighen Prieſter gheleght: Och oft ick weerdigh ghemaect wierdt de croone der martyrien te ontfanghen! Ende als hy de tydinghe vande Martelaers van Gorcom ghehoort hadde / verwondert weſende van hunne vrzomighepdt ende ſtantachtighepdt/ ende wenſchende deſ-ghelijcken eynde te hebben/ ſoo ſprak hy met een groote begeerte des hertē:

Nu. 23.

Mijn ſiele ſterue de doodt der recht-veerdigen / ende mijn upterſte moet worden ghelijck de upterſte van deſe. Deſen ouerſten was van manierē wel ghelijck ſijne Procurator H. Adriaen Weuers/ ter Gouw
ghebo-

gebozē. Want hy oock was een seer God-vruchtigh/
 oodt-moedigh ende wel gheleerd man. De welke
 op eenen tijdt veur de soldaeten die in't clooster ghe-
 logeert waren ontstekende een lonte/ als te veuren
 veur-siende het toe-comende / heeft gheseght: Al-
 soo moeten wy selue de instrumenten gereedt maec-
 ken daer wy mede ghedoodt moghen worden. Als
 dan dese twee die ick gheseght hebbe hadden gesien/
 dat hun clooster vande soldaeten in grooten ghetale
 was in-genomen/ ende dat al datter was/ gewijdt/
 onghewijdt / van hen wierdt gherooft / verstroyt /
 ende ghebroken / ende dat-men de broeders niet een
 hoekken vry en liet om in te wonen: ten lesten
 hebben den raedt ghenomen/ en zijn opden 25. No-
 uembzys veur den noen in hun gheestelijck habijt
 ghegaen tot den Graue van Lumme/ die op't Ca-
 steel vander stadt was ghelogeert / om hem te bid-
 den met alle moghelijcke oodt-moedighydt/ dat hy
 de onberdaghelijcke ongheschicktheydt van sijne
 soldaeten soude willen bedwinghen / oft emmers
 den broederen soude toe-lacten dat sy met hun din-
 ghen vry wylt het clooster moghten scheidē. Ende
 al-soo sy derwaerts ginghen / quam hen in't ghe-
 moet een mans-persoon van grooter auctoriteyt/
 maer niet vast inde religie. Hy vracghde waer sy
 henen ginghen. Hoorende dat sy tot den Graue
 gaen wouden/ heeft het hen ontraden soo seer als hy
 konste / wel wetende met hoe grooten perijckel dat
 dit soude gheschieden. Maer sy-lieden meer des
 cloosters wel - vaert dan hun eyghen veur ooghen
 hebbende/ zijn met religieuse simpelheydt voort-
 ghegaen/ niet twijfelende oft sy en souden vercrij-
 ghen dat sy versochten / te weten ghedzeuen deur de
 liefde / de welke / ghelijck S. Paulus seght / alle
 dinghen ghelooft / ende allen dinghen hopet. Als

Z

Lumme

Lumme en die by hem waren hun hadden sien aen-
 comē/ hebben al lachhende beginnē te roepen: Siet/
 siet/ wat heeft dit te bedieden? nu comen de schapen
 van selfs den woluen inden mondt ghelooopen. O
 groote cracht des waerheydts/ upt den mondt der
 vervolghers upt-ghebozsten/ dat sy dese by schae-
 pen ende hen seluen by woluen gheleken: hoe wel
 dat dese gelijckenisse vele bequamer paste op hunnen
 prince Lumme dan op de andere. Want ghelijck
 de wolf een schaep ghelien hebbende/ ist dat het hem
 niet belett en wordt/ hem niet en can weder-houden
 sonder het selue naer den drijf sijner naturen te ver-
 volghen ende te bespringhen: al-soo schene het dat
 hy deur een beestelijck gheweldt wierdt ghedzeuen
 tot t' vermoorden van Priesters ende Geligicusen die
 hy gheraecte te sien. In deser manieren heeft hy
 hem oock ter-stondt ghetoot een wolf te wesen te-
 gghen dese onnoosele schaepkens Christi. Want son-
 der verwachten wat sy quamen bidden oft aen-ge-
 uen/ heeft hen eerst de cleederen doen upt-schudden/
 ende al-soo naeckt zijnde ouer-ghegheuen om van
 sijne soldaeten gheiaeght te worden. De soldaeten
 hebben-se stracks met sweerden en ander ghewepe
 ghedzeuen ouer de sale ende den hof van't Casteel/
 hen van alle canten quetsende ende deur-stekende/
 soo dat sy ten lesten in flauwte ter aerden vielen.
 Half doodt wesende hebben-se mette voeten gegre-
 pen ende deur scherp-stekende doornen ende dijstelen
 ghetrocken. Ende siende datter noch leuen in was/
 op datter aen hunne wreedthepdt niet en soude ont-
 bzeken/ hebben hun den buyck open-ghesneden ende
 t'herte met het in-ghewandt upt-ghetrocken. Al-soo
 zijn hunne salighe sielen/ de lichaemen opder aerden
 laetende/ tot de hemelsche croonen op-ghebloghen.
 De Catholycken verstaen hebbende watter omme
 ghe-

ghegaen was / hebben met vele tranen ende rouw
 sulcke onverdiēde cruele doodt van dese goede man-
 nen beclaeght. Maer op datter niemandt vande
 bozghers op't Casteel comende en soude sien de li-
 chaemen al-soo leelijcken ghetracteert / hebben de
 soldaeten selue ter-stondt eenen put ghemaect in't
 Casteel ende de selue daer inne begrauen. Naer
 acht daghen is tot Lumme gecomē Marie Fran-
 sens een seer Godt-vzuchtighe weerdighe maeght/
 ende heeft ghehepscht ende vercreghen de lichaemen
 der Martelaeren. Als sy die dan uyt-ghegrauen
 ende af-ghewasschen hadde / hebben sy enen seer
 soeten reuck van hen ghegheuen / al-soo dat sy hen
 alle verwonderden die daer omtrent quamen / en sy
 heeft-se deur toe-doen van somnighe Catholycke
 mannen doen draghen inde kercke van het clooster/
 daer dese heplige persoonen Godt ghedient hadden/
 ende al-daer veur den hooghen outaer doen begra-
 uen. Sy waren beyde omtrent viertigh iaeren oudt.
 Oock heeft-men den verdiensten van dese Marte-
 laeren niet sonder redene toe-gheschreuen / dat de
 kercke daer sy inne begrauen ligghen langhen tijdt
 daer naer is vry ghebleuen vande ontwijnghe der
 ketteren.

CAPITTEL XII.

Van H. Cornelius Musius, ende van sijn begeer-
 te totte martyrie.

Ick laete staen te verhaelen vele andere barbari-
 sche en goddeloose stucken by Lumme en sijne
 dienaeren tot verscheydene plaetsen uyt-gherecht.
 Want ick vzeese dat ick te verve vā mijn veur-nemē
 soude af-wijcken. Een punct dunckt my dat niet
 onghelegghen / noch den goedt-willighen Leser ver-